

USNESENÍ

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zdeňky Sedlákové a soudců JUDr. Tomáše Strouhy a Mgr. Ing. Martiny Lacinové v exekuční věci

oprávněné:

DRUID CZ s.r.o., IČO: 26057824
se sídlem Hosínská 336, 373 67 Borek
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Pečeným
se sídlem Purkyňova 74/2, 110 00 Praha 1

proti

povinným:

1) OLIVIER FOOD s.r.o., IČO: 28127382
se sídlem Husova tř. 684/21, 370 05 České Budějovice

2) [REDACTED], narozený [REDACTED]
bytem [REDACTED]
zastoupeného advokátem JUDr. Ing. Janem Kotilem
se sídlem Krajinská 251/16, 370 01 České Budějovice

za účasti
bývalé manželky
povinného 2):

[REDACTED], narozená [REDACTED]
bytem [REDACTED]
zastoupená advokátem JUDr. Ing. Janem Kotilem
se sídlem Krajinská 251/16, 370 01 České Budějovice

pro 4.647.349,80 Kč s příslušenstvím a pro smluvní pokutu

o odvolání povinného 2) a o odvolání bývalé manželky povinného 2) proti usnesení Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 20.3.2019, č.j. [REDACTED],

takto:

- I.** Usnesení okresního soudu **se mění** tak, že exekuce vedená na základě exekučních příkazů JUDr. Igora Ivanka, soudního exekutora Exekutorského úřadu Praha 10, č.j. [REDACTED] a č.j. [REDACTED], **se zastavuje**.
- II.** Oprávněná je povinna zaplatit [REDACTED] na nákladech řízení 100.877,70 Kč k rukám advokáta JUDr. Ing. Jana Kotila do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.
- III.** Odvolání povinného č. 2) **se odmítá**.
- IV.** Povinný č. 2) je povinen zaplatit na nákladech odvolacího řízení oprávněnému částku 11.910 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám advokáta JUDr. Petra Pečeného.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením okresní soud ve výroku v odst. I. částečně zastavil exekuci vedenou na základě exekučních příkazů postihujících nemovité věci povinného 2) a jeho bývalé manželky co do výše přesahující částku 1.868.800 Kč, která představuje postižitelný podíl povinného č. 2) na společném jmění manželů. Učinil tak s odůvodněním, že nemovité věci, jež byly ve společném jmění povinného 2) a jeho bývalé manželky, jsou v této exekuci postižitelné, a to i vzdor vypořádání společného jmění rozsudkem civilního soudu, který nemovité věci přikázal do výlučného vlastnictví bývalé manželky povinného 2). Poněvadž však bývalá manželka povinného 2) projevila ve smyslu § 732 o.z. s exekvovaným dluhem nesouhlas vůči oprávněné jakožto věřiteli, lze exekuci provést jen do výše vypořádacího podílu povinného 2) na společném jmění. Výrokem v odst. II. soud stanovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jelikož všichni účastníci měli úspěch toliko částečný.
2. Proti tomuto usnesení se odvolala bývalá manželka povinného 2) podáním ze dne 2.5.2019 doplněným podáním ze dne 2.6.2019. Poukazuje na skutečnost, že jako bývalá manželka povinného 2) není účastníkem řízení, naopak má postavení třetí osoby. V době vydání exekučních příkazů v roce 2016 manželství povinného 2) a jeho bývalé manželky trvalo a postižené nemovité věci byly ve společném jmění, zrušením těchto exekučních příkazů však účastenství bývalé manželky povinného 2) zaniklo. Odkazy soudu prvního stupně na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 20 Cdo 238/2003 a sp.zn. 20 Cdo 1786/2017 hodnotí jako nepřipadné. Prvé v pořadí se týká postižení zaniklého, ale dosud nevypořádaného společného jmění, navíc na pozadí odlišné právní úpravy. Druhé v pořadí je rovněž vztaženo k odlišné právní úpravě, současně se zabývá dluhem, který byl, na rozdíl od předmětné věci, součástí společného jmění. Nemovité věci postižené soudním exekutorem jsou ve výlučném vlastnictví povinné, což potvrzuje i zápis v katastrální evidenci. Formulace § 732 o.z. hovoří jasně, přičemž umožňuje postihnout toliko majetek, který je ve společném jmění, nikoliv majetek, který se ve společném jmění nacházel v době vzniku dluhu, respektive v době zahájení exekuce. Postih nemovitých věcí bývalé manželky povinného 2) konečně není možný ani s odkazem na procesní ustanovení § 42 e.ř.

Připomíná, že při aplikaci § 732 o.z. nutno zohlednit nejen aktiva společného jmění, ale i pasiva a rovněž vnosy a investice, čemuž svědčí zákonný odkaz na § 742 o.z., což ovšem soud prvního stupně neučinil, byť bylo namístě vyjít ze závěrů řízení o vypořádání společného jmění manželů vedeného u téhož soudu pod sp.zn. [REDACTED]. Tam byl podíl každého z manželů na společném jmění určen částkou 990.117,56 Kč. Napadeným usnesením je tedy odvolatelka značně znevýhodněna. Upozorňuje, že v postižených nemovitých věcech se nachází rodinná domácnost bývalé manželky povinného 2), kde s ní žije i nezaopatřená dcera [REDACTED]. Na nemovitých věcech vážne zástavní právo zajišťující úvěr, jehož dosud nesplacená část činí 1.600.000 Kč. Zpeněžení nemovitých věcí při současném omezení podílem povinného 2) ve výši 1.868.800 Kč nepovede k uspokojení pohledávky oprávněné, jelikož nejprve bude z rozvrhu uspokojen zástavní věřitel a následně soudní exekutor s pohledávkou na nákladech exekuce. Zpeněžení nemovitých věcí tak odporuje zákonu. Soudní exekutor by navíc v souladu s požadavkem proporcionality měl nejprve postihnout majetek povinných a teprve následně exekvovat majetek, který dříve náležel do společného jmění manželů. Navrhuje proto změnu napadeného usnesení tak, že exekuce postižením nemovitých věcí ve vlastnictví bývalé manželky povinného č. 2), se zcela zastavuje.

3. Proti usnesení se odvolal povinný 2) podáním ze dne 2.5.2019.
4. K odvolání bývalé manželky povinného 2) se vyjádřila oprávněná podáním ze dne 16.7.2019. Argumentaci odvolatelky stran účastenství hodnotí jako nepřiléhavou, v kteréžto souvislosti odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu sp.zn. 21 Cdo 2892/2014. Upozorňuje, že ani v poměrech o.z. nesmějí být dohodou manželů o vypořádání společného jmění manželů dotčena práva třetích osob. Bývalá manželka povinného 2) tudíž vystupuje jako účastník předmětné exekuce. Rozhodnutí

Nejvyššího soudu sp.zn. 20 Cdo 238/2003 je na posuzovanou problematiku plně aplikovatelné, stejně tak i usnesení téhož soudu sp.zn. 20 Cdo 1786/2017. Posledně odkazované usnesení připouští, aby byly postiženy nemovité věci, které v době zahájení exekučního řízení tvořily součást společného jmění manželů a teprve následně v průběhu exekuce se staly výlučným vlastnictvím manžela povinného. Je protismyslné zohledňovat v souvislosti s hypotetickým vypořádáním ve smyslu § 732 o.z. též pasiva společného jmění, navíc by takový postup zakládal též rozpor s dobrými mravy. Navrhuje proto potvrzení napadeného usnesení.

5. K odvolání povinného 2) se vyjádřila oprávněná podáním ze dne 16.7.2019 s tím, že jakožto odvolání blanketní je namístě jej odmítnout.
6. Odvolání manželky povinného je přípustné (*a contrario* § 202 o.s.ř.), bylo podáno včas (§ 204 o.s.ř.) osobou k tomuto úkonu oprávněnou (§ 201 o.s.ř.) a lze jej považovat za důvodné.
7. Odvolání povinného 2) proti napadenému usnesení jakožto rozhodnutí meritornímu bylo podáno bez jakéhokoliv odůvodnění, přičemž ani na výzvu soudu prvního stupně nebylo doplněno. V souladu s 212a odst. 2 o.s.ř. není tudíž odvolání povinného 2) věcně projednatelné a je namístě jej odmítnout.
8. Odvolací soud projednal odvolání bývalé manželky povinného 2) v odvolacím řízení a přezkoumal napadené usnesení postupem dle § 212a odst. 1 a 5 o.s.ř.
9. Dle § 44a odst. 1 e.ř. nerozhodl-li exekutor podle § 44 odst. 4 jinak, nesmí povinný po doručení vyrozumění nakládat se svým majetkem včetně nemovitostí a majetku patřícího do společného jmění manželů, vyjma běžné obchodní a provozní činnosti, uspokojování základních životních potřeb svých a osob, ke kterým má vyživovací povinnost, a udržování a správy majetku. Právní jednání, kterým povinný porušil tuto povinnost, je neplatné. Právní jednání se však považuje za platné, pokud námitku neplatnosti nevznesl exekutor, oprávněný, nebo přihlášený věřitel, aby zajistili uspokojení vymáhané pohledávky. Právní účinky vznesení námitky neplatnosti nastávají od účinnosti právního jednání, dojde-li exekuční příkaz nebo jiný projev vůle exekutora, oprávněného, nebo přihlášeného věřitele všem účastníkům právního jednání, k němuž exekutor, oprávněný nebo přihlášený věřitel vznesl námitku neplatnosti.
10. Dle § 52 odst. 1 e.ř. nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.
11. Dle § 89 e.ř. dojde-li k zastavení exekuce, hradí náklady exekuce a náklady účastníků ten, který zastavení zavinil. V případě zastavení exekuce pro nemajetnost povinného hradí paušálně určené či účelně vynaložené výdaje exekutorovi oprávněný. Pro případ zastavení exekuce pro nemajetnost povinného si může oprávněný s exekutorem předem sjednat výši účelně vynaložených výdajů.
12. Dle § 268 odst. 1 písm. h/ o.s.ř. výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže výkon rozhodnutí je nepřipustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.
13. Dle § 731 o.z. vznikl-li dluh jen jednoho z manželů za trvání společného jmění, může se věřitel při výkonu rozhodnutí uspokojit i z toho, co je ve společném jmění.
14. Dle § 737 odst. 1 o.z. vypořádáním jmění nesmí být dotčeno právo třetí osoby. Bylo-li její právo vypořádáním dotčeno, může se třetí osoba domáhat, aby soud určil, že je vypořádání vůči ní neúčinné.
15. Pokud se týče účastenství bývalé manželky povinného 2), dospěl odvolací soud k závěru, že tato účastníci předmětné exekuce v té části, v níž jde o postižení nemovitých věcí na základě exekučních příkazů č.j. [REDACTED] a č.j. [REDACTED], i nadále je. Nelze sice přehlížet, že manželství povinného 2) a jeho manželky již zaniklo a že dokonce došlo i k soudnímu vypořádání jejich společného jmění, v době zahájení exekučního řízení ovšem manželství trvalo, zmíněné nemovité věci tvořily společné jmění a tehdy ještě manželka povinného se účastnila ve smyslu § 36

odst. 2 e.ř. stala. Možnost obrany jejího výlučného majetku přímo v exekuci by jí tudíž neměla být upírána, jde navíc o postup procesně ekonomický, neboť v opačném případě by bylo nutno bývalou manželku povinného 2) odkázat na řízení o vylučovací žalobě.

16. Exekvovaný dluh plyne ze závazku vzniklého za trvání manželství jen povinnému 2), notářským zápisem ze dne 26.3.2014, sp.zn. [REDAKCE], [REDAKCE], sepsaným notářkou JUDr. Evou Ivicovou Brejchovou, byl navíc tento dluh výslovně vyloučen z rámce společného jmění, o čemž oprávněná věděla, jak vyplývá z notářského zápisu sepsaného notářkou JUDr. Evou Ivicovou dne 26.3.2014 pod zn. [REDAKCE]. Z toho, že se jedná o výlučný dluh povinného 2), který netvořil společné jmění, vyšel i okresní soud. Podstatné ovšem je, že i pro takový dluh je společné jmění manželů s odkazem na § 731 o.z. postižitelné.
17. Manželství povinného 2) a jeho manželky však bylo v průběhu exekuce ke dni 8.12.2016 rozvedeno a následně bylo rozsudkem Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 8.11.2017, č.j. [REDAKCE], vypořádáno jejich zaniklé společné jmění. Uvedený rozsudek nabyl právní moci dne 19.1.2018. V době vydání exekučních příkazů na nemovité věci, byly tyto již ve výhradním vlastnictví odvolatelky [REDAKCE], jak plyne z výše zmíněného vypořádacího rozsudku, podle něhož byly exekučně postižené nemovité věci přikázány do výlučného vlastnictví bývalé manželky povinného 2). K tomuto rozhodnutí nalézacího soudu, jež má konstitutivní charakter, je přitom dle názoru odvolacího soudu namístě přihlédnout, byť bylo vydáno v průběhu exekuce a na jeho základě došlo ke změnám v majetkové sféře povinného 2). Uvedenému závěru svědčí jednak ustanovení § 44a odst. 1 e.ř., které v rámci účinků generálního *inhibitoria* zapovídá činit výslovně jen právní jednání, na jejichž základě povinný nakládá se svým majetkem, naopak se v této souvislosti nikterak nezmiňuje o soudních rozhodnutích, v jejichž důsledku dochází k majetkovým přesunům. Fakt, že z rámce posledně zmíněného ustanovení jsou soudní rozhodnutí vyňata, ostatně potvrzuje relevantní judikatura (k tomu viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8.4.2014, sp.zn. 21 Cdo 3400/2013, v němž bylo řešeno, zda na usnesení soudu o schválení dědické dohody, na jehož základě došlo k převodu exekučně postiženého majetku ve vlastnictví povinného, dopadají účinky generálního *inhibitoria*).
18. Zároveň nutno pamatovat na ustanovení § 737 odst. 1 o.z., dle něhož se může třetí osoba, jejíž právo bylo vypořádáním společného jmění dotčeno, domáhat vyslovení neúčinnosti takového vypořádání, přičemž v souladu s doktrinárními názory se lze domáhat vyslovení neúčinnosti i vypořádání provedeného soudním rozhodnutím (k tomu velmi podrobně viz MELZER, F., TEGEL, P. a kol. *Občanský zákoník – velký komentář. Svazek IV. § 655-975*. Praha: Leges, 2016, s. 556-564.).
19. Na podkladě výše uvedeného možno tudíž zkonstatovat, že nemovité věci ve výlučném vlastnictví bývalé manželky povinného 2) nelze v předmětné exekuci postihnout pro výlučný dluh dlužného manžela a takto vedenou exekuci nutno s odkazem na § 268 odst. 1 písm. h/ o.s.ř. jako nepřipustnou zastavit. Oprávněná se ovšem může v souladu s § 737 odst. 1 o.z. domáhat vyslovení neúčinnosti soudního vypořádání, na jehož základě bývalá manželka povinného 2) nemovité věci nabyla. Právě ochrana poskytovaná třetí osobě skrze řízení o určení neúčinnosti vypořádání garantuje, že bude náležitě posouzeno, zda skutečně došlo ke zkrácení práv třetí osoby či nikoliv.
20. Odkaz na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2.5.2017, sp.zn. 20 Cdo 1786/2017, považuje odvolací soud za nepřipadný, neboť tam řešená právní věc byla, na rozdíl od předmětné právní věci, posuzována dle právní úpravy v zákoně č. 40/1964 Sb. (dále jen „obč. zák.“). Současná právní úprava v o.z. přitom vymezuje problematiku společného jmění manželů mnohem komplexněji, a to včetně ochrany práv třetích osob.
21. Odvolací soud proto napadené usnesení změnil dle § 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. tak, jak je uvedeno ve výrokové části.

22. O nákladech řízení před soudy obou stupňů mezi oprávněnou a bývalou manželkou povinného 2) bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 a 2 o.s.ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o.s.ř., kdy plný procesní úspěch svědčí bývalé manželce povinného 2). Její náklady představuje odměna advokáta za sedm úkonů právní služby (návrh na zastavení a odklad exekuce ze dne 27.6.2018, sepis odvolání ze dne 23.8.2018, účast na jednání soudu prvního stupně ve dnech 14.12.2018, 25.1.2019 a 20.3.2019, sepis odvolání ze dne 2.5.2019 a účast na jednání odvolacího soudu dne 13.9.2019) určená dle § 7, § 8 a § 11 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb. v celkové výši 81.270 Kč (7 x 11.610 Kč), kdy základem pro výpočet odměny je cena exekučně postižených nemovitých věcí ve vlastnictví bývalé manželky povinného 2) ve výši 3.724.000 Kč, jak byla určena znalcem pro účely předmětné exekuce. V souvislosti s provedenými úkony právní služby náleží advokátu bývalé manželky povinného 2) v souladu s § 13 odst. 3 posledně uvedené vyhlášky paušální náhrada hotových výdajů v celkové výši 2.100 Kč (7 x 300 Kč). Výslednou částku nákladů právního zastoupení 83.370 Kč nutno ještě navýšit o 21 % DPH, jejímž je advokát bývalé manželky povinného 2) plátcem, což činí částku 100.877,70 Kč.
23. O nákladech odvolacího řízení mezi oprávněnou a povinným 2) bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 146 odst. 3 o.s.ř. Náklady oprávněné představuje odměna advokáta za jeden úkon právní služby (vyjádření k odvolání) určená dle § 7, § 8 a § 11 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši 11.610 Kč, kdy základem pro výpočet odměny je cena exekučně postižených nemovitých věcí ve vlastnictví bývalé manželky povinného 2) ve výši 3.724.000 Kč, jak byla určena znalcem pro účely předmětné exekuce. V souvislosti s provedenými úkony právní služby náleží advokátu oprávněné v souladu s § 13 odst. 3 posledně uvedené vyhlášky paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Výsledná částka nákladů oprávněné tedy činí 11.910 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení dovolání k Nejvyššímu soudu ČR u Okresního soudu v Českých Budějovicích, avšak jen z důvodů uvedených v § 237 o.s.ř.

České Budějovice, 13. září 2019

JUDr. Zdenka Sedláková v.r.
předsedkyně senátu